

Европейското кооперативно дружество – стопански субект в Европейския съюз

доц. д-р Марин Гълъбов

УНСС, катедра „Кооперативен мениджмънт и бизнес“

Резюме: Статията е посветена на стопански субект какъвто е Европейското кооперативно дружество. Основната цел на това дружество е задоволяване потребностите на своите членове, а така също и развиване на икономическа и социална дейност при спазване на определени принципи. В статията са отразени начините на създаването на този стопански субект, посочени са също и функциите на органите на управлението му.

Ключови думи: Европейски съюз, Европейско кооперативно дружество, капитал, устав, система на управление.

JEL: P13, F02.

Европейският съюз от доста време отгледя внимание на кооперативното движение. Израз на това внимание са редица резолюции относно кооперациите, приети от Европейския парламент. Казано по-конкретно, на 13 април 1983 г. е приета Резолюция за кооперациите в Европейския съюз, на 9 юли 1987 г. – Резолюция за приноса на кооперациите за регионалното развитие, на 26 май 1989 г. – Резолюция за ролята на жените в коопераци-

те и местните инициативи за заетост, на 11 февруари 1994 г. – Резолюция за приноса на кооперациите за регионалното развитие, и на 18 септември 1998 г. – Резолюция за ролята на кооперациите за нарастване на заетостта при жените. Постепенно в Европейския съюз назрява мнението, че е нужно да функционира такъв стопански субект, какъвто е европейското кооперативно дружество, чието създаване и функциониране да бъде съобразено с регламент. Регламентите са актове, директно приложими в страните членки. Въз основа на предложение на Европейската комисия, становище на Европейския парламент и становище на Икономическия и социален комитет Съветът на Европейския съюз приема на 22 юли 2003 г. Регламент относно устава на европейското кооперативно дружество. Този регламент се прилага от 18 август 2006 година. Съгласно регламента кооперативното дружество може да бъде учредено на територията на Общността като Европейско кооперативно дружество (ЕКД) при условията и по начините, предвидени в този регламент. ЕКД е дружество, чийто записан капитал е разпределен на дялове. Броят на членовете, както и капиталът на ЕКД са променливи. ЕКД има като основна цел задоволяване потребностите на своите членове и/или развиване на икономическа и/или социална дейност при спазване на определени принципи, отразени в регламента. ЕКД може да се учреди по следния начин:

- най-малко от пет физически лица, установени в най-малко две държави членки;

- най-малко от пет физически лица и дружества по смисъла на член 48, параграф 2 от Договора за Европейския съюз (Договора от Маастрихт от 7-и февруари 1992 г.), както и от други юридически лица на публичното или частното право, учредени съгласно законодателството на една държава членка, които са установени най-малко в две държави членки или са под юрисдикцията на най-малко две държави членки;
- от дружества по смисъла на член 48, параграф 2 от Договора за Европейския съюз, както и от други юридически лица на публичното или частното право, учредени съгласно законодателството на една държава членка, които са установени най-малко в две държави-членки или са под юрисдикцията на най-малко две държави членки;
- чрез сливане на кооперации, учредени съгласно законодателството на една държава членка, със седалище и адрес на управление в Общността, ако най-малко две от тях са под юрисдикцията на други държави членки;
- чрез преобразуване на кооперации, учредени според законодателството на една държава членка, със седалище и адрес на управление в Общността, ако най-малко две години то има дъщерно дружество или клон в друга държава членка.

Една държава членка може да предвиди определено юридическо лице, чиито адрес на управление не е установен в Общността, да има възможност за участие в учредяването на ЕКД, ако юридическото лице е учредено под юрисдикцията на държава членка, неговото фирмено седалище е в същата държава членка и е действително и дългосрочно обвързано с икономиката на тази държава членка.

Капиталът на ЕКД е в национална валута.

Капиталът на ЕКД, чието фирмено седалище е извън пределите на еврозоната, може също да е в евро. Записаният капитал е минимум 30 000 EUR. Законодателството на държава

членка, което предвижда по-висок записан капитал за юридическите лица, извършващи определен вид дейност, се прилага за ЕКД със седалище, установено в съответната държава членка. Измененията на капитала (неговото увеличаване или намаляване) не изискват изменения на устава или публикуване. Записаният капитал на ЕКД се представлява от дяловете на членовете – дяловете са в националната валута, но ако ЕКД е със седалище извън еврозоната, тогава дяловете може да са в евро. Налице е една особеност на дяловете – възможно е да бъдат установени няколко категории дялове. Разпоредбите на устава могат да гласят, че различните категории дялове дават различни права по отношение разпределението на приходите. Дяловете, които дават еднакви права, са от една и съща категория.

Внасянето на капитал практически означава внасяне на пари и натура, като парите и натурите се третират от ЕКД като активи. Не се приема капитал, чиято форма на проявление са задължения за извършване на работа или чиято форма на проявление е предоставяне на услуга. Дяловете задължително са поименни. Номиналната стойност за определена категория дялове е еднаква. Тя се определя от устава. Дяловете не могат да бъдат издавани на цена по номиналната стойност. Дялове, издадени срещу парична вноска в деня на подписката, са платими върху не по-малко от 25 % от номиналната им стойност. Салдото е платимо за период максимум до пет години освен ако уставът не предвижда по-кратък период. Дялове, издадени срещу непарични вноски, са изцяло платими в деня на подписката. Законодателството, прилагано спрямо акционерните дружества в държавата членка, в която ЕКД има седалище, се прилага аналогично спрямо ЕКД относно назначаването на експерти и извършване на оценка на апортните непарични вноски. Уставът определя минималния брой дялове, които трябва да се запишат, за да се придобие членство. С решение на годишното Общо събрание, свика-

но за разглеждане на годишния счетоводен отчет се установява размерът на капитала при приключване на финансовата година и неговото изменение по отношение на предходната финансова година. По предложение на управителния орган или на ръководството записаният капитал може да се увеличи чрез пълна или частична капитализация на резерва за разпределение, когато се вземе решение от Общото събрание с предвиждания от устава кворум и необходимото за промяна на устава мнозинство. Новите дялове се полагат на членовете пропорционално на дяловете, които те са притежавали до този момент в капитала на дружеството. Номиналната стойност на дяловете може да бъде увеличавана чрез регрупиране на емитираните дялове. Когато едно такова увеличение изисква от членовете допълнителни вноски в капитала съгласно предвидените в устава разпоредби, Общото събрание може да вземе съответното решение при спазване на условията за определен кворум и мнозинство, които се изискват за промяна на устава. Номиналната стойност на дяловете може да се намали чрез разделяне на ценните книжа, удостоверяващи притежанието на дяловете. При условията, определени с устава и със съгласието на Общото събрание или на управителния орган, или на административния орган, дяловете могат да се прехвърлят или продават на всеки, придобил качеството на член.

Учредителите на ЕКД изготвят неговия устав съгласно предвидените разпоредби, отнасящи се до учредяване на кооперации под юрисдикцията на държавата членка, в която е седалището на ЕКД. Той се изготвя в писмена форма и се подписва от учредителите. Уставът на ЕКД трябва да включва минимум:

- името на фирмата, предхождано или завършващо със съкращението „ЕКД“, и когато се налага от обозначението „с ограничена отговорност“ (когато членовете на ЕКД са с ограничена отговорност);
- предмета на дейност;
- името на физическите лица и фирменото наименование на юридическите лица, които са учредители на ЕКД, с посочване за последните на предмета им на дейност и на седалището им;
- адреса на седалището на ЕКД,
- условията, обстоятелствата и реда за приемане, изключване и оттегляне на членове;
- правата и задълженията на членовете и когато е необходимо различните им категории, както и правата и задълженията, съответстващи на всяка категория;
- номиналната стойност на записаните дялове, както и размера на записания капитал и посочване на променливостта на капитала;
- специалните правила относно отчисленията от излишъка и от задължителния резерв, когато има такива;
- правомощията и отговорностите на членовете на всеки управителен орган;
- условията за назначаване и отстраняване на членовете на управителните органи;
- правилата относно мнозинството и кворума;
- срокът на съществуване на дружеството, ако е с ограничен срок.

Седалището на ЕКД е в рамките на Общността, в същата държава членка, в която се намира и адресът му на управление. Една държава членка може освен това да наложи на ЕКД задължението, когато е регистрирано на нейната територия, дружеството да бъде със седалище и адрес на управление на едно и също място. Седалището на ЕКД може да бъде премествано в друга държава членка, като ЕКД се запазва.

Вписването и заличаването на ЕКД се публикуват с информативна цел в Официален вестник на Европейския съюз. Това уведомление съдържа фирменото наименование, номера, датата и мястото на вписването на ЕКД, датата, мястото и заглавието на публикацията, както и седалището и сектора на дейност.

Ако в устава не е предвидено друго, членството в ЕКД може да бъде придобивано от физически и юридически лица. Членовете – юридически лица, се считат за членове в качеството им на потребители поради факта, че представляват собствените си членове, при условие че физическите лица, които са техни членове, имат качеството на потребители. Когато е предвидено в устава, към членовете могат да се предявяват искания за допълнително дялово участие в капитала.

Членство се загубва:

- при оттегляне;
- чрез изключване, когато членът сериозно наруши своите задължения или допусне действия, които противоречат на интересите на ЕКД;
- когато е разрешено от устава, чрез преотстъпване на дяловете му на друг член или физическо, или юридическо лице, което придобива членство;
- при прекратяване на член, който не е физическо лице;
- при несъстоятелност;
- при смърт;
- и в други случаи, предвидени от устава или на базата на законодателството, уреждащо кооперациите в държавата членка, в която е установено седалището на ЕКД.

Всеки миноритарен член, който на Общо събрание се противопоставя на изменение на устава, според което: 1) се установяват нови задължения по плащания или се определят други услуги; или 2) съществуващи задължения по плащания или други услуги се разширяват значително; или 3) срокът за предизвестие за оттегляне от ЕКД бъде удължен над пет години; може да се оттегли в срок от два месеца от решението на Общото събрание.

При спазване на условията на регламента относно устава на Европейското коопера-

тивно дръжество, учредяването на ЕКД се урежда от приложимия закон за кооперациите в държавата, в която ЕКД установява своето седалище. ЕКД придобива качеството на юридическо лице в деня на вписването си в регистъра, посочен от държавата.

Едно ЕКД може да бъде учредено и чрез сливане:

- било съгласно процедурата за сливане чрез вливане;
- било съгласно процедурата за сливане чрез учредяване на ново юридическо лице.

В случая на вливане кооперацията, която поглъща другата, приема формата на ЕКД още при сливането. В случай на сливане чрез учредяване на ново юридическо лице, последното приема формата на ЕКД.

Условията за сливане са следните:

1. Управителният или административният орган на кооперациите, които се сливат, изготвя проект за сливането. Този проект включва:

- а) наименованието и седалището на кооперациите, които се сливат според предвиденото за ЕКД;
- б) обменното съотношение на дяловете от записания капитал и размера на касовите плащания; когато няма дялове, точното разпределение на активите и съответстващата им стойност в дялове;
- в) условията на разпределение на дяловете в ЕКД;
- г) датата, след която сделките на ЕКД дават право на участие в печалбата, както и специалните условия относно това право;
- д) датата, след която сделките на кооперациите, които се сливат, се считат от счетоводна гледна точка като извършени за сметка на ЕКД;
- е) особените условия или привилегии на облига-

ции и ценни книжа, различни от акциите, които не дават право на членство;

ж) правата, гарантирани от ЕКД на акционерите, които са със специални права, и на притежателите на ценни книжа, различни от акции, или мерките, предвиждани в това отношение;

з) формите на защита на правата на кредиторите на кооперациите, които се сливат;

и) Всички особени привилегии, предоставяни на експертите, които разглеждат проекта за сливане, както и на членовете на административните органи, управлението, надзора и контрола на кооперациите, които се сливат;

й) устава на ЕКД;

к) информация за процедурите, съгласно които условията за участие на работниците и служителите се определят по силата на Директива 2003/72/ЕО.

Кооперациите, които се сливат, могат да добавят и други елементи в проекта за сливане. Приложимото право по отношение на акционерните дружества относно проекти за сливане се прилага аналогично за трансграничните сливания на кооперации с цел създаване на ЕКД. Административните и управителните органи на всяка кооперация, която участва в сливане, изготвят подробен писмен доклад с разяснения и правно-икономическа обосновка на проекта за сливане и в частност относно обменното съотношение на дяловете. Докладът посочва още и всички възникнали трудности при оценката.

Едновременно сливане и учредяване на ЕКД стават валидни от датата, на която ЕКД ще бъде вписано в Официален вестник. За всяка от сливащите се кооперации сливането трябва да се публикува според условията, предвидени по закон от държавата членка, относно сливания на акционерни дружества.

Възможно е и създаването на ЕКД и чрез преобразуването на една кооперация в ЕКД. За да се осъществи това, е нужно да бъ-

дат спазени определени процедури, посочени в регламента относно устава на ЕКД.

ЕКД може да се преобразува в кооперация

под юрисдикцията на държавата членка по седалище. Решението относно преобразуването може да се вземе едва две години след неговото вписване и след като бъдат приети първите две годишни счетоводни отчета. Преобразуването на ЕКД не дава основание нито за прекратяване, нито за създаване на ново юридическо лице. Управителният или административният орган на ЕКД изготвя проект за преобразуване и доклад с обяснение и правно-икономическа обосновка на преобразуването, като посочва последиците от приемане формата на кооперация за членовете и притежателите на ценни книжа, емитирани от ЕКД (те могат да бъдат ценни книжа, различни от акциите, а така също и облигации), както и за работниците и служителите. Проектът за преобразуване подлежи на публикация, която се осъществява съгласно режима, установен от законодателството във всяка държава членка, най-малко месец преди датата на свикване на Общото събрание, за да се произнесе по преобразуването. Преди да се състои Общото събрание, един или няколко независими експерти, назначени или одобрени съгласно националните разпоредби от съдебен или административен орган на държавата членка по седалище на ЕКД, което се преобразува в кооперация, удостоверяват последния статут на активите, които трябва да съответства най-малко на капитала. Общото събрание на ЕКД утвърждава проекта за преобразуване, както и устава на кооперацията. Решението на Общото събрание се взема при условията, предвидени от националните разпоредби.

Органите на ЕКД са:

- а) Общо събрание; и
- б) или надзорен и управителен орган (двустепенна система), или административен орган (едностепенна система) в зависимост от приетия с устава вариант.

Кое е характерно за двустепенната система?

Управителният орган отговаря за управлението на ЕКД и го представлява в отношенията с трети страни и в съдебни производства. Някои държави членки може да предвидят генералният директор да отговаря за текущото управление при същите условия като тези за кооперациите, които са със седалище на нейната територия. Членът или членовете на управителния орган се назначават и отстраняват от надзорния орган. Може обаче някоя държава членка да предвиди или да предостави възможност устава̀т да предвиди съответният член или членове на управителния съвет да бъдат назначавани от Общото събрание при същите условия като тези за кооперациите, които са със седалище на нейна територия. Никой не може да изпълнява едновременно функцията на член на управителния орган и на надзорния орган на ЕКД. Въпреки това надзорният орган може, когато има вакантно място, да посочи един от своите членове за временно изпълнение на функциите на член на управителния орган. За този период функциите на този член в качеството му на член на надзорния орган се преустановяват. Една държава членка може да предвиди този период да е ограничен във времето. Броят на членовете на управителния орган или правилата за тяхното определяне са установени в устава̀та на ЕКД. Някои държави членки могат въпреки това да определят минималния и/или максималния брой на членовете. Ако липсват разпоредби относно двустепенната система за кооперациите със седалище на територията на определена държава членка, тя може да приеме съответните мерки относно ЕКД.

Управителният орган избира председател измежду своите членове и съгласно разпоредбите на устава̀та. Председателят свиква заседание на управителния орган при условията, предвидени в устава̀та, било служебно, било по искане на да-

ген член. Едно такова искане трябва да съдържа мотивите за свикването. Ако това искане не бъде удовлетворено в срок от петнадесет дни, заседанието на управителния орган може да се свика от члена или членовете, които са отправили такова искане.

Надзорният орган упражнява контрол върху управлението, което извършва управителният орган, но не може да упражнява управителни функции спрямо ЕКД. Надзорният орган не може да представлява ЕКД в отношенията с трети лица. Той го представлява в отношенията с управителния орган или членовете, които го съставят, в случай на съдебен спор или при сключването на договори. Членовете на надзорния орган се назначават и освобождават от Общото събрание. Органите на първия надзорен орган обаче могат да бъдат назначени с устава̀та. Настоящата разпоредба не засяга, когато има такива, условията за участие на работниците и служителите, предвиждани съгласно Директива 2003/72/ЕО. Не повече от една четвърт от наличните длъжности в надзорния орган могат да бъдат заемани от членове, които не са потребители. Устава̀т определя броя на членовете на надзорния орган или правилата за неговото определяне. Някои държави членки могат въпреки това да определят изрично броя на членовете на надзорния орган или неговия състав, или минималния и/или максималния брой, когато се касае за ЕКД със седалище на тяхна територия.

Управителният орган информира надзорния орган най-малко на всеки три месеца за хода на стопанската дейност на ЕКД и прогнозираното развитие, като се отчита информацията относно предприятията под контрола на ЕКД, които могат да имат значително въздействие върху хода на стопанската дейност на дружеството. Освен тази периодична информация управителният орган предоставя незабавно на надзорния орган всякаква информация относно събития, които биха могли да имат сериозно

отражение върху ЕКД. Надзорният орган може да изисква от управителния орган сведения от всякакъв вид, ако те са необходими за контрола, който упражнява върху управлението, осъществявано от управителен орган.

Надзорният орган избира председател измежду своите членове. Ако половината от членовете са избрани от работниците и служителите, то само член, избран от Общото събрание, може да бъде избран за председател. Председателят свиква заседание на надзорния орган при условията, предвидени в устава, било служебно, било по искане на минимум една трета от членовете му или по искане на управителния орган. Това искане трябва да съдържа причините за свикването. Ако това искане не бъде удовлетворено в срок от петнадесет дни, заседанието на надзорния орган може да се свика от тези, които са отправили такова искане.

Кое е характерно за едностепенната система?

Административният орган осигурява управлението на ЕКД и го представлява в отношенията с трети лица и в съдебни производства. Някои държави членки могат да предвидят генералният директор да бъде отговорен за текущото управление при условия като тези за кооперациите със седалище на тяхна територия. Броят на членовете на административния орган или правилата за неговото определяне се посочват от устава на ЕКД. Въпреки това държавите членки могат да определят минималния и понякога максималния брой на членовете. Не повече от една четвърт от наличните длъжности в административния орган могат да бъдат заемани от членове непотребители. Когато обаче участието на работниците и служителите в ЕКД е организирано съгласно Директива 2003/72/ЕО, този орган трябва да има най-малко тричленен състав. Членовете на административния орган, както и техните заместници, когато така е предвидено в

устава, се назначават от Общото събрание. Членовете на първия административен орган обаче могат да бъдат назначени с устава. Настоящата разпоредба се прилага, без да се засягат условията за участие на работниците и служителите, определени съгласно Директива 2003/72/ЕО. При липса на разпоредби относно едностепенната система за кооперации със седалище на нейна територия, държавата членка може да предприеме съответните мерки спрямо ЕКД.

Административният орган заседава най-малко на всеки три месеца в зависимост от периодичността, предвидена от устава, за обсъждане на хода на стопанската дейност на ЕКД и прогнозираното развитие, като се отчита, ако има такава, информацията за контролираните от ЕКД предприятия, които могат да имат значително въздействие върху хода на стопанската дейност.

Административният орган избира председател измежду своите членове. Ако половината от членовете са назначени от работниците и служителите, то само член, назначен от Общото събрание, може да бъде избран за председател.

Общото събрание Взема решение в областите, за които са му предоставени специални правомощия от:

- а) регламента относно устава на ЕКД; или
- б) законодателството на държавата членка, в която ЕКД има седалище, прието съгласно Директива 2003/72/ЕО.

Освен това Общото събрание решава по въпросите, за които се предоставят правомощия на Общото събрание на кооперацията по юрисдикцията на тази държава или от устава, съгласно същия този закон.

Общото събрание се провежда най-малко

Веднъж на календарна година, в рамките на шестте месеца до приключване на финансовата година, освен ако законът на държавата членка по седалище на ЕКД не предвижда по-голяма честота за кооперациите, които извършват същата дейност като тази на ЕКД. Въпреки това една държава членка може да предвиди първото Общо събрание да се състои в рамките на осемнадесетте месеца след учредяването на ЕКД. Общото събрание може да се свиква по всяко време от управителния орган, административния орган, надзорния орган или от всеки друг орган или друг компетентен орган съгласно националното право, прилагано към кооперациите в държавата членка по седалище на ЕКД. По искане на надзорния орган управителният орган е длъжен да свика Общото събрание. Когато Общото събрание е свикано след приключване на финансовата година, дневният ред касае най-малко приемането на годишния счетоводен отчет и разпределението на печалбата. Общото събрание може по време на заседание да вземе решение за свикване на дата и с дневен ред, които то самото определя.

Възможно е членове на ЕКД, които, взети заедно, представляват повече от 5000 души, или съставляват най-малко 10 % от общия брой гласове, да изискат от ЕКД свикване на Общо събрание и определяне на дневния му ред. Уставът обаче може да определи и по-нисък праг.

Всеки член на ЕКД разполага с право на глас независимо от броя на дяловете, които притежава. Когато законът на държавата членка, в която се намира седалището на ЕКД, го разрешава, уставът на ЕКД може да предвижда един член да има право на такъв брой гласове, какъвто определя неговото участие в дейността на кооперацията, с изключение на участие по формата на капиталова инвестиция. Така предоставените гласове не могат да надхвърлят една пета от членовете, или 30 % от общата бройка на правата на глас, като се приема най-

ниската стойност. Когато законът на държавата членка, в която се намира седалището на ЕКД, го разрешава, уставът на ЕКД, които имат дейност във финансовата и застрахователната сфера, може да предвижда един член да има право на такъв брой гласове, какъвто определя неговото участие в дейността на кооперацията, включително под формата на участие в капитала в ЕКД. Така предоставените гласове не могат да надхвърлят една пета от членовете, или 30 % от общата бройка на правата на глас, като се приема най-ниската стойност. Когато законът на държавата членка по седалище на ЕКД го позволява, уставът на ЕКД, чиито членове в по-голямата си част са кооперации, може да предвижда броят гласове да се определя в съответствие с участието на членовете в дейността на кооперацията, включително под формата на участие в капитала в ЕКД и/или от броя на членовете на всяко съставно юридическо лице. По отношение на правото на глас, което уставът може да даде на членове (инвеститори), които не са потребители, ЕКД урежда тези права съгласно закона в държавата членка, в която се намира неговото седалище. На тези членове, които не са потребители (инвеститори) обаче, не може да се дава повече от 25 % от общия брой гласове.

Общото събрание взема решение с мнозинство редовни гласове на присъстващите и представени членове. Уставът предвижда какви са правилата за кворум и мнозинство, които ще се прилагат към Общото събрание. Когато уставът предвижда, ЕКД може да приеме членове инвеститори (които не са потребители) или да предостави право на глас пропорционално на участието в капитала на ЕКД, ако ЕКД участва в дейности от финансовата или застрахователната сфера, като уставът може да съдържа също така особени разпоредби по отношение на кворума за останалите членове, различни от членовете инвеститори (които не са потребители) или членовете, които имат

право на глас на базата на капиталови инвестиции в ЕКД от финансовата или застрахователната сфера. Държавите членки са свободни да определят кворума за ЕКД, които имат установено седалище на тяхна територия.

Когато ЕКД упражнява различни дейности или дейности върху повече от една териториална единица, или когато има няколко предприятия или броят на неговите членове надхвърля петстотин, уставът може да предвижда браншови или секторни събрания, ако законодателството на съответната държава членка го позволява. Уставът определя разпределението на браншове или сектори и броя на представителите, с които те разполагат. Браншовите или секторните събрания избират свои делегати (представители) за максимален срок от четири години, освен в случаите на по-ранно отзоваване. Делегатите, избрани по този начин, съставляват Общото събрание на ЕКД и представляват своите браншове или сектори, които информират за резултатите от Общото събрание.

Уставът може да предвижда емисия на ценни книжа, различни от акции, а така също и облигации, чиито притежатели нямат право на глас. Ценните книжа, различни от акциите, могат да бъдат записани от членове или всяко външно за ЕКД лице. Тяхното придобиване не дава право на членство. Уставът определя и начините на изплащане. Притежателите на ценните книжа, различни от акциите, а така също и на облигациите, могат да се ползват от особени привилегии съгласно устава или при условия, установени при емисията на ценните книжа или облигациите. Общата номинална стойност на книжата или облигациите не може да надхвърля установения в устава размер. Без да се засягат задължителните разпоредби на националното законодателство, **уставът определя правилата за разпределение на печалбата за финансовата година.**

В случай на печалба уставът предвижда, преди каквото и да е разпределение на печалбата, да се формира задължителният резерв от 30 000 евро чрез отчисления от печалбата. Ако този резерв не достига 30 000 евро, отчисленията в негова полза не могат да бъдат по-малко от 15 % от излишъка за разглежданата финансова година след приспадането на загуби от минали периоди. Напускащите членове не могат да претендират за каквото и да е право върху сумата, определена за задължителния резерв.

Уставът може да предвижда изплащане на дивидент на членовете, пропорционално на извършените от тях сделки със ЕКД или на извършената в полза на ЕКД работа.

Печалбата след отчисленията за задължителния резерв, евентуално намалена със сумите за изплащане на дивиденти, в някои случаи увеличена с печалби, пренесени от друг период или отчисления от резерва, или намалена със загуби от минали периоди, представлява разпределимата печалба. Общото събрание, свикано да се произнесе по годишния счетоводен отчет, има правото да разпредели печалбата по реда и в съотношението, определени от устава, а именно:

- чрез ново пренасяне, чрез отчисления за всички задължителни или уставни резервни фондове, чрез плащания по отписан или привлечен капитал, като плащанията може да се извършат в брой или чрез придобиване на дялове.

В устава е възможно да е предвидено при определени обстоятелства да не се осъществява разпределяне на печалбата.

ЕКД може да работят в реалния сектор, но е възможно ЕКД да бъдат кредитни или финансови институции, а така също и застрахователни дружества. **ИИ**